



## ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈА И СЕКЦИЈА БИБЛИОТЕКАРСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ ЗА 2014.

Библиотекарско друштво Србије је у периоду од 2012 - 2014. формирало следеће комисије и секције:

### **КОМИСИЈЕ:**

**КОМИСИЈА ЗА КАТАЛОГИЗАЦИЈУ** – председник Ана Савић, НБС

**КОМИСИЈА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА И ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СЛОБОДЕ** – председник Весна Црногорац, БДС

**КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРНЕ ПРОГРАМЕ У БИБЛИОТЕКАМА** – председник Снежана Радовић, НБ Ниш

**КОМИСИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ** – председник Даниела Скоковић, НБ Пожега

**КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ** – председник Драгана Милуновић, НБС

**КОМИСИЈА ЗА ЗАВИЧАЈНЕ ЗБИРКЕ** – председник Миле Тасић, ГБ Суботица

**КОМИСИЈА ЗА СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ** – председник Бојана Вукотић, НБС

**КОМИСИЈА ЗА КЛАСИФИКАЦИЈУ** – председник Небојша Ковачевић, НБС

### **СЕКЦИЈЕ:**

**СЕКЦИЈА ЗА РАД СА ДЕЦОМ И МЛАДИМА** – председник Милоје Радовић, НБ Краљево

**СЕКЦИЈА ЗА ВИСОКОШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ** – председник Виолета Ракић, Библиотека Филозофског факултета Нови Сад

**СЕКЦИЈА ЗА МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ** – председник Небојша Цвејић, Библиотека шабачка.

**СЕКЦИЈА ЗА БИБЛИОТЕЧКЕ УСЛУГЕ ЗА ОСОБЕ С ПОТЕШКОЋАМА У ЧИТАЊУ**, - координатор Драгана Милуновић, НБС

**СЕКЦИЈЕ ЗА РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈУ ФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА** – председник Невена Томић

*\*Овај Извештај садржи интегралне извештаје о раду комисија и секција које су послали њихови председници.*

## ИЗВЕШТАЈИ:

### КОМИСИЈЕ

#### КОМИСИЈА ЗА КАТАЛОГИЗАЦИЈУ

Комисија за каталогизацију БДС током 2014. године састала се три пута и у занемарљивој мери пољуљала ритам рада прописан чл. 7 *Правилника о раду Комисије за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије*. Уколико буде могуће, планирано је да се током 2015. године одржи један састанак више и тиме оправда непоштовање поменутог члана Правилника. Следећи своје циљеве и задатке, Комисија је на својим састанцима донела следеће препоруке из области каталогизације:

1. Каталогизација стрипова и сликовница са примерима библиографских записа за публикације ове врсте у формату UNIMARC;
2. Обрада електронских чланака у програмском окружењу COBISS за потребе библиографије истраживача.

Прва препорука је заједно са планираним и раније донетим препорукама објављена у тематском броју часописа Библиотекар *Из каталожке праксе* који је, на предлог Комисије, УО Друштва прихватио као један од пројеката којим се 2014. године конкурисало код Министарства за културу Владе Републике Србије за добијање средстава. Осмишљавање концепције и садржине овог зборника било је тема формалне и неформалне комуникације међу члановима Комисије и током 2014. године, како на састанцима тако и између њих, што указује на активност Комисије и свих њених чланова током целе календарске године, а не само четири пута годишње за време одржавања састанака. У израду тематског броја Часописа укључени су и каталогизатори који нису чланови Комисије, а континуирано се баве одређеним каталожким темама. Та одлука је допринела демократичности и транспарентности рада Комисије и осликава тежњу да национална каталожка комисија служи читавој библиотекарској заједници у Србији.

Поменути тематски број Часописа је Комисија у потпуности припремила захваљујући ангажовању својих чланова: сачинила препоруке, приредила зборник (Ана Савић), извршила лектуру и коректуру (Татјана Ракић) и рецензију свих радова (Светлана Јанчић). Објављивање Часописа су финансијски помогли Министарство за културу Владе Републике Србије и Библиотекаско друштво Србије.

Са аспекта организације рада Комисије дошло је до промене броја чланова. Потпредседница Јорданка Николић је разрешена те дужности и на лични захтев се повукла из рада Комисије, а на њено место је једногласно изабрана Адријана Зубић.

Закључак: Комисија за каталогизацију је својим радом током 2014. године остварила све планиране циљеве и испунила све задатке прописане *Правилником о раду Комисије за каталогизацију Библиотекарског друштва Србије*. Као приоритетан циљ постављено је приређивање и

објављивање тематског броја часописа Библиотекар *Из каталожке праксе* и испуњењу тог циља су током 2014. године били посвећени сви чланови. Овај број часописа је прво објављивање резултата рада Комисије у овој форми након готово шест деценија (Правила за каталогизацију Друштва библиотекара Србије објављена су 1957. године) и својеврстан је приручник за каталогизацију у Србији. Пријем на који су објављене препоруке у Библиотекару наишле у стручној јавности оправдава идеју да се оне публикују и у папирној форми.

Сви наведени резултати остварени су уз пуну подршку УО Библиотекарског друштва Србије и захваљујући изузетном залагању свих чланова Комисије.

председник Комисије

*Ана Савић*

### КОМИСИЈА ЗА СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА И ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СЛОБОДЕ

Чланови Комисије су у току извештајног периода радили на креирању програмске декларације о слободном приступу информацијама и слободи изражавања у библиотечкој заједници Србије. Крајем године добијена је коначна верзија која је упућена Управном одбору на усвајање. Како је одговор Управног одбора изостао у том периоду, Декларација је поново упућена током марта 2015. године када је и усвојена.

Председница Комисије, Весна Црногорац је превела са енглеског језика **Лионску декларацију** о приступу информацијама и развоју усвојену на IFLA Конгресу у Лиону, 2014. (LYON DECLARATION ON ACCESS TO INFORMATION AND DEVELOPMENT). Декларација је објављена на веб сајту БДС и послата кроз мрежу библиотекара Србије.

У сарадњи са Комисијом за стручно усавршавање иницирано је објављивање прве електронске књиге у издању БДС: **МЕЂУНАРОДНИ БИБЛИОТЕЧКИ МАНИФЕСТИ: IFLA / UNESCO** како би библиотечкој заједници Србије омогућило слободан и отворен приступ важним светским документима на једном месту.

Књигу су приредиле Весна Ињац и Драгана Милуновић које су уједно и редактори превода. Уредник издања је Весна Црногорац која је уједно урадила и графички прелом књиге. Књига је у слободном приступу и пуном тексту доступна на веб сајту Друштва.

Комисија окупља чланове из свих типова библиотека у Србији: јавних, високошколских, школских, националне библиотеке, специјалних и из струковног удружења што претпоставља квалитетнији рад по многим питањима из овог домена.

председник Комисије

*Весна Црногорац*

### КОМИСИЈА ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Комисија за стручно усавршавање Библиотекарског друштва Србије своје активности у 2014. години реализовала је у два састанка. Састанцима је присуствовао већи број чланова Комисије.

Програмске активности у 2014. биле су реализоване у складу са Планом рада Комисије и засноване преваходно на разматрању акредитованих програма сталног стручног усавршавања у библиотечно-информационој делатности у вези са чим је донето више закључака.

Ове закључке Комисије БДС проследила је Комисији за акредитацију програма са позивом на сарадњу ради унапређивања квалитета образовне понуде.

Комисија је донела следеће закључке и предлоге:

1. Неопходност увођења Смерница у којима би били одређени критеријуми за процену и акредитацију програма.
2. Креирање портала образовне понуде са додатним информацијама о садржају и начину реализације програма: намена курса, циљеви, теме, метод рада, трајање, циљна група, предавачи.
3. Неопходност прикупљања и евалуације реализованих акредитованих програма, као и истраживања потреба библиотечке заједнице Србије у погледу стручног усавршавања.
4. На основу наведеног, сачињавање предлога потребних семинара, курсева и радионица.

Комисија је иницирала и реализовала и превођење два значакна *ИФЛА* документа:

*Смерница за образовне програме у библиотечно-информационој делатности*  
(Библиотекар, БДС)

*Континуирано стручно образовање: принципи и добра пракса* (Библиотекар, БДС)

председник Комисије  
*Драгана Милуновић*

### КОМИСИЈА ЗА ЗАВИЧАЈНЕ ФОНДОВЕ У БИБЛИОТЕКАМА

Минуле 2014. године Секција за завичајне збирке при БДС одржала је један заједнички скуп у Народној библиотеци Србије 28.марта 2014. године. Том приликом су организована два предавања на којима је присуствовало 12 (дванаест) чланова секције из библиотека са простора читаве Републике Србије.

Прво предавање са темом ***Прелазак са COBISS 2 на COBISS 3 и његово коришћење у Завичајним збиркама*** одржао је **Миодраг Вучковић** указујући на велике могућности у допуњавању већ обрађених јединица са низом нових елемената и детаља како у монографским публикацијама тако и у некњижној грађи. Током предавања коришћена је и видео презентација којом је указано на практичне могућности у овом поступку.

Друго предавање је оржао **Миле Тасић** са темом ***Организациона шема завичајних одељења*** којом приликом је путем *power point* презентације дочаран оптимални распоред и шема разумејености

## ИЗВЕШТАЈИ КОМИСИЈА И СЕКЦИЈА БДС ЗА 2014.

завичајних одељења у зависности од њених многобројних саставних елемената.

У оба ова предавања активно учешће су узели чланови Завичајне секције тражећи најбоља решења како би завичајни фондови добили на примарном значају у народним библиотекама.

Након одржаних предавања приступило се расправи о потешкоћама на које се наилази у раду на зваичајним одељењима те неоствареним обавезама које су и путем званичних потписа верификоване као што је проналажење адекватног и довољног простора за рад на овим одељењима, уз једногласни закључак да се од надлежних затраже извештаји о прихваћеним обавезама.

Током Библионета одржаног у јуну месецу 2014. године у Новом саду чланови Завичајне секције при БДС имало је више неформалних договора око рада на својим одељењима.

Лоша материјална ситуација у свеколиком српском библиотекарству није омогућила још један јесењи скуп Секције те је још један од закључака био да БДС донесе одлуку да су најмање два окупљања свих секција БДС током године (пролећног и јесењег) обавезна те да се овај закључак као обавезан упути свим народним и матичним библиотекама у земљи ради спровођења и унапређења библиотечке делатности.

Председник Комисије

*Миле Тасић*

### КОМИСИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ БДС

Комисија за међународну сарадњу Библиотекарског друштва Србије редовно прати рад светских библиотечких асоцијација и токове савременог библиотекарства у иностранству и редовно информисе чланове о истим, путем мејлинг листе и друштвених медија (Facebook, Twitter, Pinterest). Комисија прати најаве конгреса, конференција и стручних скупова светских струковних удружења и конкурсе како би правовремено обавестила све чланове.

Председник Комисије

*Даниела Скоковић*

### КОМИСИЈА ЗА КЛАСИФИКАЦИЈУ

У 2014. години је довршен процес обнављања рада и конституисања Комисије за класификацију Библиотекарског друштва Србије. У складу са усвојеним Правилником, одржана су три састанка Комисије.

Састанци су одржани: 23. јануара 2014. године, 21. марта 2014. године и 28. новембра 2014. године, сви у Народној библиотеци Србије.

**На првом састанку** изабрани су председник и потпредседник Комисије и изложен је план будућег рада Комисије. За председника је изабран Небојша Ковачевић, а за потпредседницу Бранкица Ресан, обоје из Народне библиотеке Србије. Разговарало се и о будућој организацији рада Комисије и јавности рада, као и постављању сајта-блога за информисање заинтересованих колеге и библиотечке заједнице о раду Комисије.

**На другом састанку** размотрен је и усвојен предлог Правилника Комисије за класификацију БДС, који је потом усвојио Управни одбор Библиотекарског друштва Србије. Конституисане су поткомисије према стручним областима:

1. Уметност и књижевност – (координатор Александар Дучић, Универзитетска библиотека Крагујевац)
2. Друштвене науке - (координатор Данијела Падејски, Матична библиотека “Љубомир Ненадовић”, Ваљево)
3. Природне и техничке науке - (координатор Ивана Јашовић, Народна библиотека Србије)

Приказан је рад web сајта-блога Комисије и размотрени су неки конкретни проблеми одзива колега за рад у Комисији, употребе специјалних помоћних УДК бројева за место у случају ентитета Босне и Херцеговине, коришћења словних ознака уз УДК бројеве и односа са комисијама у систему Cobiss.

**На трећем састанку** колегиница Ивана Јашовић је представила измене и допуне у УДК таблицама у групи 60 - област Биотехнологија. Колегиница Ана Стевановић је представила Ифлину Групу за класификацију и индексирање и кратко се осврнула на WLIC 2014. Колегинице Биљана Милић-Крстић и Наташа Горановић-Прља су приказале проблеме предметизације у области дефектологије (примери проблематичних одредница и упутница). Колегиница Драгиња Витковић је предложила нека решења за предметизацију и класификацију филмова и телевизијских серија, са нагласком на разлику између телевизијских и филмских серија (серијала). Предложени су нови садржаји за сајт, именовани сарадници за уредништво сајта и нове рубрике на њему.

Предложено је да се конкретна решења за проблеме класификације до којих дође Комисија публикују у тематском зборнику и/или у стручним часописима. Следећи састанак Комисије предвиђен је за крај марта 2015. године.

Председник Комисије  
*Небојша Ковачевић*

## КОМИСИЈА ЗА СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

Састанак Комисије за серијске публикације БДС одржан у Народној библиотеци Србије 26. децембра 2014. Године.

На састанку је договорено :

- У циљу боље комуникације чланова Комисије биће направљена група на Фејсбуку, а затим према могућностима и нови сајт који ће урадити Мирко Дрманац и Рената Минић,
- У циљу бољег сагледавања стања периодике у јавним библиотекама биће урађена анкета коју ће саставити Бојана Вукотић. Анкета ће бити у електронској форми,

## ИЗВЕШТАЈИ КОМИСИЈА И СЕКЦИЈА БДС ЗА 2014.

- Биће припремљен нацрт новог правилника Комисије који ће саставити чланови Комисије а затим предати УО Библиотекарског друштва Србије ради усвајања,
- Чланови Комисије ће сарађивати у припреми тема за стручни скуп Библионет 2015. који ће бити одржан у Ужицу,
- Договорен је следећи састанак Комисије који ће бити одржан у марту 2015. године,
- Једногласно је Бојана Вукотић изабрана за председника Комисије

### КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРНЕ ПРОГРАМЕ

Чланови Комисије за културне програме Библиотекарског друштва Србије током 2014. године се нису састајали.

Размена идеја и програма вршена је мејловима и у групи *Комисија за културне програме у библиотекама* на ФБ. Укључивањем и других колега, поред чланова Комисије, група је постала место размене програма и идеја свих заинтересованих библиотекара.

Председник Комисије  
Снежана Радовић

## СЕКЦИЈЕ

### СЕКЦИЈА ЗА ВИСОКОШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Секција се током 2014. године није састала ни једном ипак комуникација је остварена путем електронске поште.

Као и у претходном периоду, а за потребе Годишњег извештаја о раду секције, чланови секције комуницирали су електронским путем. Будући да није дошло до великих промена у систему набавке и статус у оквиру високошколских установа, комуникација између високошколских библиотека најбоље се одвијала у сегменту међубиблиотечке позајмице.

На основу остварене преписке и засебних Извештаја следи Закључак:

1. Будући да није дошло до промена у Закону о јавним набавкама, и даље је отежана куповина и тиме у многоме оштећени корисници.
2. Библиотеке које су биле обавезне да распишу тендер за набавку публикација, суочиле су се са огромном процедуром и администрацијом, у којој је иста била скупља од саме књиге. Куповина књига је отежана и због тога што одређене књиге постоје само код једног издавача, док се по новом ЗЈН тражи више понуђача. На овај начин, библиотекари су принуђени да крше правила тражећи „фиктивне“ понуде како би задовољили форму. Процедуре предуго трају што, готово у потпуности, не доводи до коначног циља, а то је да корисник што пре дође до информације. Библиотеке су принуђене да, због компликоване процедуре, највише два пута годишње покрену процедуру а то је произвело проблеме у

квалитетном извођењу наставе. Укупно незадовољство посебно се огледа у резултатима студентских евалуација.

3. Захваљујући донацијама и средствима са пројеката, неке библиотеке успеле су да остваре набавку.
4. Статус библиотечких радника, ни током 2014. године није промењен, односно, Закон се примењује селективно у зависности од високошколске установе. Већина високошколских установа термин библиотекар третира као радно место а не као звање.
5. Нови проблем који се појавио је, немогућност замене колега који су отишли у пензију. На основу уредбе Владе Републике Србије, одласком колега у пензију, постоји могућност подношења Захтева за заменом, међутим, на основу искустава, нико није добио одговор на такав Захтев а радна места нису попуњена. Проблеми високошколских библиотека са мањим бројем запослених огледају се у томе што једна особа истовремено обавља послове: библиотекара, манипуланта, књижничара, информатора, руководиоца и др. Један запослени библиотечки радник истовремено треба да поседује опште и ускостручно образовање у научној области коју покрива библиотека. Али у току дана дели своју пажњу и време на селекцију и набавку библиотечке грађе, каталожку обраду, припрему и дистрибуирање библиографских информација, издавање литературе корисницима и поновно улагање у фонд.
6. Оно што у потпуности краси претходну годину је изузетно добра међубиблиотечка сарадња оставрена између библиотека у високошколским установама. На овај начин, делимично, је умањен проблем набавки али у великој мери поправило утисак корисника.
7. Више колегиница добило је звање *виши дипломирани библиотекар* (Миљана Тодоровић, Гордана Рудић, Весна Гагић)
8. Звање *дипломирани библиотекар саветник* добила је колегиница Милица Гајић.

Предлог за наредни период: - Организовати састанак Секције. У директном контакту библиотекари би имали више идеја за решавање проблема у раду. Први електронски састанак Секције могао би бити организован путем Skype налога. - Покушај ревидирања Закона о јавним набавкама, у сфери библиотекарства и набавке књига, преко БДСа.

Председник Секције  
*Виолета Ракић*

#### СЕКЦИЈА ЗА РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈУ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

Секција за развој и промоцију професионалног образовања основана је одлуком БДС 6. маја. 2014. године. На првом састанку, који је одржан 14. децембра чланови секције су једногласно изабрали Невену Томић за председника, а Весну Вуксан за секретара секције. Осим овога, на истом састанку је донета одлука да се хитно реагује на предлог Нацрта закона о изменама и допунама Закона о библиотечно-информационој делатности, те да се направи предлог измена и проследи Управном одбору Библиотекарског друштва Србије. Договорено је да се у наредном периоду дефинишу задаци и да се изради Правилник Секције, да се организују едукативне радионице и семинари за



## ИЗВЕШТАЈИ КОМИСИЈА И СЕКЦИЈА БДС ЗА 2014.

промоцију формалног образовања библиотекара, да се успостави сарадња са сличним секцијама у оквиру библиотекарских удружења, да се организују скупови који ће за циљ имати размену идеја и искустава, да се спроведе истраживање о положају и статусу библиотекара са формалним библиотекарским образовањем, да се рад Секције координира путем електронске поште и мејлинг листе, да се оствари сарадња са другим секцијама и комисијама БДС-а, да се на сајту БДС-а направи страница за Секцију, где би се на једном месту објављивали извештаји, планови, документи, иницијативе и тако били доступни свима које рад Секције интересује.

Секција је начинила свој предлог измена Закона о библиотечко-информационој делатности (које се односе на одељак 10. *Запослени у библиотеци*, члан 46, тачка 4) и послала га крајем децембра Министарству културе тј. Радној групи за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о библиотечко-информационој делатности.

Председник Секције  
*Невена Томић*

### СЕКЦИЈА ЗА МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ

Секција за матичне библиотеке БДС основана је 2005. године и окупља библиотекаре матичних слуби свих библиотека којима је поверено обављање матичних функција. Континуитет у раду, инвентивност и постигнути резултати у унапређењу библиотечке делатности, довољно говоре о озбиљном и преданом раду њених чланова.

Прво окупљање, од планирана четири како је то до сада практиковано, уприличено је 2. априла 2014. у НБС. На дневном реду се нашло: Дефинисање предлога и сугестија на *"Правилник о ближим условима за стицање виших стручних звања у библиотечко информационој делатности"*; Дефинисање предлога везаних за регулисање права и обавеза Матичне службе; План активности и Актуелна питања.

Други и последњи састанак Секције одржан је 31. октобра 2014. такође у Народној библиотеци. Владимир Шекуларац начелник Матичног одељења, члан Радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о библиотечко-информационој делатности, информисао је присутне о новинама које су предвиђене новим законским актом. Након тог излагања уследило је стручно предавање на тему *Нотна, аудио и аудиовизуелна грађа у савременој библиотеци – поглед из другог угла* (гост-предавач Весна Александровић, Одељење посених фондова НБС).

Предвиђена динамика састанака изостала је током претходне године, тако да се у наредном периоду планира повратак на стару праксу и четири годишња окупљања.

Председник Секције  
*Небојша Цвејић*

**СЕКЦИЈА ЗА РАД СА ДЕЦОМ И МЛАДИМА**

У 2014. години Секција За рад са децом и младима је успешно остварила програмско повезивање библиотекара који раде са децом. Размена идеја, искустава, учествовање на тематским предавањима, стручним скуповима, обележили су претходну годину. Секција је одржала један састанак у Лазаревцу. Њему су присуствовали и библиотекарски, учесници Стручног скупа, који раде са децом, а нису чланови Секције. Показало се да су идеје и иницијативе које је покренула Секција имале њихову подршку што се огледа у програмским акцијама бројних библиотека. Оцењено је да су библиотекарски који раде са децом, упркос бројним материјалним тешкоћама, програмски најприсутнији у својим библиотекама. Томе је допринела и Секција која је покретањем заједничких пројеката подстакла њихову бољу међусобну комуникацију. Са том ће се активношћу наставити и у наредном периоду. У том правцу ће посебна пажња бити усмерена ка популаризацији читања у раном узрасту и креативног рада са децом, односно дечјем креативном стваралаштву. Препоручено је да се далеко више користе позитивна искуства читања у раном узрасту (Шабац, Пожега, Димитровград, Београд...) као и неки други примери успешне библиотекарске праксе у креативном раду са децом.

И овом приликом је апеловано да се чланови Секције више ангажују на омасовљавању Библиотекарског друштва и остваривању његове улоге у библиотекарској стручној јавности.

Председник Секције  
*Милоје Радовић*

**БИБЛИОТЕКАРСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ**  
**МАРТ 2015.**